

לב הלכה

יו"ל ע"י מפעל 'שינוח הלכות' לחיזוק לימוד הלכה לבני הישיבות בארה"ק

גליון קב
שנה ג'
בהעלותך
תשפ"ה

אליבא דהלכתא

מלאכת מחתך

הקדמה

א. אחר השרטוט חותכים את העור, והמחתך עור או נייר וכן שאר בגד שהדרך להקפיד על מדתו חייב, וכל זה אם מכוונים לחתוך לאיזה צורך ומדה, אבל אם מחתכים דברים אלו בדרך הפסד או בלא כוונה לזה אלא כמתעסק או כמשחק וכדומה אין כאן חיוב, ומכל מקום יש כאן איסור מדרבנן.

כמו מקצת מלאכות גם מלאכת מחתך אינה נוהגת באוכלים, אפילו הם רק מאכלי בהמה, ואפילו אם אין מחתכים לצורך אכילה וכגון לחתוך תבן לחצוץ שיניו (עי' שו"ע סי' שכ"ב סע' ד'), ובעזרתו ית' יתבאר להלן.

גביעי לבן (יאגור"ט, ולעבע"ן) המחברים יחד

ב. דנו הפוסקים האם מותר להפריד גביעי לבן (יאגור"ט, ולעבע"ן) המחברים יחד בשבת, יש האוסרים להפרידם בשבת משום איסור מחתך*, ומשום איסור מכה בפטיש, ויש שהתירו להפריד הגביעים זה מזה.¹

דוגמאות לאיסור מחתך

ג. לחתוך הדס לפי מדה מסוים. אסור לחתוך הדס לפי מדה מסוים כדי לתנו לחבירו (עי' ביאור"ל סי' שכ"ב ד"ה אחד).

א. כיון שעשוי ומוכן לכן להפרידו לפי מדתו דווקא יש בו משום מחתך (עי' קובץ מבית לוי ח"ו עמ' מ"ה בשם בעל שבט הלוי, ושו"ת קנה בושם ח"ב סי' י"א). ב. דעת הגרש"א זצ"ל, ואין לחוש משום איסור מחתך כיון שאינו מכוון לחתוך לפי מדה או בקו ישר, וכל כוונתו רק להפריד הגביעים זה מזה רק עושה זאת במקום היותר נוח. עי' ארח"ש פ' י"א הע"ס. וגם אין בו משום מכה בפטיש כיון שצורת הגביעים כבר נגמרה מקודם רק השאירו אותם מחוברים באופן שיכולו להפרידם זה מזה ואינו נקרא גבוע שאינו גמור ומתקן עכשיו מנא, וכמו שנפסק בשולחן ערוך (סי' תקי"ד סע' ח') דאסור לחתוך ביום טוב פתילה לשנים. ויש אומרים שמותר לחתוך כרגיל בשבת, כיון שהחלי כבר נגמר אין לאסור משום שעושה שני כלים בשבת, דהא אינו מוכח שרוצה לעשות שני כלים רק שוברו באמצע משום דנוח לו לפתחו שם, ומשום קורע יש להתיר כיון שהוא גוף אחד, ומשום איסור מחתך ליכא כיון שאין לו נפקא מינא במדה רק שוברו שם משום דנוח לו לפתחו שם. ד. ואפילו שאינו צריך לדבר הנחתך, כיון שמקפיד במדתו הידועה הצרכה לו מקודם, וכע"י מה שכתב בספר כפות תמרים (סוכה ל"ג ע"ב) לענין ענבי הדס דאין ממעטין ביום טוב משום מחתך אפילו שאינו צריך לענבים הנחתכים ממנו. ה. וע"ז בחיי אדם (שם) שאם יש לו כלי שיש בו נקב ורוצה לתקנו על ידי אוכל, חייב משום מלאכת מחתך כשחותרו לפי גודל הנקב. ו. וכתב בש"כ (שם) עוד טעם בדבר דאין משום מחתך בתרופות (מעדעצ"ן) כיון דעיקר מלאכת מחתך היא כשמקפיד על המדה, אבל בנידון דידן לא איכפת ליה על המדה באורך וברוחב ואם ישבר לשלושה חלקים, רק צריך לכמות של תרופה זו ואינו צריך למדת התרופה. ז. משום מלאכת מחתך, דהרי כשפתח השקית במקום הנקב נוצר פתח ראויה. ח. כי אין כוונתו על החיתוך הישר שנוצר, רק כוונתו לחתוך במקום שבו הנייר נקרע בקלות, ועוד, כיון שאין משתמשים בה שימוש חוזר אין חשיבות לחיתוך הנעשה בנייר (ועי' שו"ת מנח"ש ח"ב סי' ב'). ט. דהרי בדרך כלל מקפידים על המדה. י. כיון שאינו צריך למדה זו ולא ישתמש בו עוד,

ד. לתקן נר ביום טוב. יש שכתבו שאסור לחתוך נר מלמטה כדי שיהא ראוי להניחו בתוך הפמוט (לייכטער) ביום טוב (עי' טל ברכה מלאכת מחתך. ועי' שש"כ פ' י"ג סע' מ"ב).

לחתוך איגלו (אייסע"ס) גדול (ברעי"ק א"פ)

ה. נחלקו הפוסקים אם מותר לשבור ולחלק לשני חלקים איגלו (אייסע"ס) גדול (ברעי"ק א"פ), שמשברים אותו באמצע ונעשה על ידי זה לשני חתיכות, ולדעת הרבה פוסקים מן הנכון לחלקם לפני שבת או שיחתכם על ידי תינוק.²

חוט הכרוך על קופסת (באק"ס) מצות

ו. כתבו הפוסקים שמותר לחתוך חוט שכרוך על קופסת אוכלים כדוגמת קופסת (באק"ס) מצות, ואין בו משום מחתך כיון שאינו מקפיד על המידה, וגם אין בו משום קורע (עי' שו"ע סי' שיד" סע' ט, ומשנ"ב שם ס"ק מ"א).

לחתוך חוט המשתלשל מהבגד

ז. כתבו הפוסקים שאין לקרוע ולחתוך חוט המחובר לבגד שמשתלשל ממנו, כדי שלא יתוסף לקרוע יותר, ויש בו משום מחתך.³

לחתוך פירות ומזונות

ח. כבר כתבנו בהקדמה שאין איסור 'מחתך' באוכלין, ולכן מותר לחתוך פירות או מזונות לפי מדה מסוימת, אפילו שרוצה ומקפיד על מדה זו (עי' מנ"ח מוסף השבת מלאכת מחתך אות ג', ועי' חיי"א הובא במשנ"ב שם ס"ק י"ב י"א).

לחתוך תרופה (מעדעצ"ן) לשנים בשבת

ט. כתבו הפוסקים שמותר לחתוך תרופה (מעדעצ"ן) לשנים ואין בו משום מלאכת מחתך (עי' שש"כ פ' ל"ג, ועי' בהע" ל' טעם הדבר כיון דאין מחתך באוכלים').

פתיחת אריזות בשבת

י. שקית נייר המכילה כפית אחת של סוכר. ויש בראשה ניקוב המסמן את מקום הפתיחה, נחלקו הפוסקים אם מותר לפותחו בשבת, יש אומרים שאסור לקרוע את השקית במקום הסימון הזה, ויש אומרים שמותר לפתחו בשבת.⁴

יא. קופסא (באק"ס) במקום שמחותך ומסומן שם. יש שכתבו שמותר לפתוח קופסא של מצות או ביסקוויטים וכדומה, במקום שמחותך ומסומן שם⁵, אבל אם מריקו מיד ואינו משתמש בו עוד נחלקו הפוסקים בזה וכמו שכתבנו לעיל (עי' שש"כ פ"ט סע' ד' בשם הגרש"א).

א. כיון שעשוי ומוכן לכן להפרידו לפי מדתו דווקא יש בו משום מחתך (עי' קובץ מבית לוי ח"ו עמ' מ"ה בשם בעל שבט הלוי, ושו"ת קנה בושם ח"ב סי' י"א). ב. דעת הגרש"א זצ"ל, ואין לחוש משום איסור מחתך כיון שאינו מכוון לחתוך לפי מדה או בקו ישר, וכל כוונתו רק להפריד הגביעים זה מזה רק עושה זאת במקום היותר נוח. עי' ארח"ש פ' י"א הע"ס. וגם אין בו משום מכה בפטיש כיון שצורת הגביעים כבר נגמרה מקודם רק השאירו אותם מחוברים באופן שיכולו להפרידם זה מזה ואינו נקרא גבוע שאינו גמור ומתקן עכשיו מנא, וכמו שנפסק בשולחן ערוך (סי' תקי"ד סע' ח') דאסור לחתוך ביום טוב פתילה לשנים. ויש אומרים שמותר לחתוך כרגיל בשבת, כיון שהחלי כבר נגמר אין לאסור משום שעושה שני כלים בשבת, דהא אינו מוכח שרוצה לעשות שני כלים רק שוברו באמצע משום דנוח לו לפתחו שם, ומשום קורע יש להתיר כיון שהוא גוף אחד, ומשום איסור מחתך ליכא כיון שאין לו נפקא מינא במדה רק שוברו שם משום דנוח לו לפתחו שם. ד. ואפילו שאינו צריך לדבר הנחתך, כיון שמקפיד במדתו הידועה הצרכה לו מקודם, וכע"י מה שכתב בספר כפות תמרים (סוכה ל"ג ע"ב) לענין ענבי הדס דאין ממעטין ביום טוב משום מחתך אפילו שאינו צריך לענבים הנחתכים ממנו. ה. וע"ז בחיי אדם (שם) שאם יש לו כלי שיש בו נקב ורוצה לתקנו על ידי אוכל, חייב משום מלאכת מחתך כשחותרו לפי גודל הנקב. ו. וכתב בש"כ (שם) עוד טעם בדבר דאין משום מחתך בתרופות (מעדעצ"ן) כיון דעיקר מלאכת מחתך היא כשמקפיד על המדה, אבל בנידון דידן לא איכפת ליה על המדה באורך וברוחב ואם ישבר לשלושה חלקים, רק צריך לכמות של תרופה זו ואינו צריך למדת התרופה. ז. משום מלאכת מחתך, דהרי כשפתח השקית במקום הנקב נוצר פתח ראויה. ח. כי אין כוונתו על החיתוך הישר שנוצר, רק כוונתו לחתוך במקום שבו הנייר נקרע בקלות, ועוד, כיון שאין משתמשים בה שימוש חוזר אין חשיבות לחיתוך הנעשה בנייר (ועי' שו"ת מנח"ש ח"ב סי' ב'). ט. דהרי בדרך כלל מקפידים על המדה. י. כיון שאינו צריך למדה זו ולא ישתמש בו עוד,

תשובה בהלכה

אינו צריך להמתין אחר אכילתו שש שעות ויכול לאכול אחר כך מאכלי חלב (עי' שו"ת רב פעלים ח"ג אר"ח סי' י"ג, ועי' שו"ת ברכה שם ס"ק ל"ב, ודע"ת שם סע' א, וכה"ח שם ס"ק נ"ד), [וכתבו הפוסקים שהמחמיר לעשות קינוח והדחה תבוא עליו ברכה (עי' דע"ת שם, כה"ח שם).

וכן מאכל פרווה וכגון חלה שנתחמם על גבי קדירת בשר מכוסה, שאינו צריך להמתין אחר אכילתו שש שעות (עי' בא"ח שנה ב' פ' שלח סע' י"ג, שו"ת אג"מ יו"ד ח"ב סי' כ"ז, שו"ת שבט הקהתי ח"א סי' רי"ז).

וניזכר לאחר הברכה, אם כבר עבר שעה יטעום מעט כדי שלא תהיה ברכתו לבטלה, ואם עדיין לא עבר שעה מעט אכילת הבשר לא יטעום כלום ממאכלי החלב ויאמר 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד' (עי' שו"ת בא"מ ח"ד סי' כ"ד, ותשובות והנהגות ח"ב סי' שפ"ט).

האם צריך להמתין שש שעות לקוגל שנתחמם בתנור יחד עם בשר

תשובה: מאכל פרווה כדוגמת קוגל שנאפה בתנור יחד עם בשר, דהיינו שקיבל זיעה מבשר,

אם שכח והתחיל לאכול מאכלי חלב בתוך שש שעות לבשר

תשובה: אם שכח והתחיל לאכול מאכלי חלב בתוך שש שעות לבשר, יש המקילים שיכול להמשיך ולגמור אכילתו (עי' דעת קדושים סי' פ"ח סע' ב, הובא בכה"ח שם ס"ק ח'), אך הכרעת פוסקי זמנינו שיפסיק אכילתו ולהמתין עד שיעברו שש שעות (עי' שבט הקהתי ח"ב סי' רמ"א).

נזכר לאחר הברכה. יש שכתבו שאם בירך על מאכלי חלב בתוך שש שעות מאכילת הבשר

האם האשה נגזרת אחר קבלת שבת של הבעל

על בני הבית, דאפילו דלדעת הבה"ג דנאסרו בני הבית ע"י הדלקת האשה (ע"י ש"ע שם ס"ט י"א), הלא שאני בהדלקה כיון שרק היא מדלקת בעבור כל בני הבית וההדלקה סוף כל המלאכות הוא בבית, משא"כ בתפילה שכל אחד ואחד מתפלל בפני עצמו במה יחול על בני הבית השבת, אם גדול הבית רוצה למהר לקבל שבת שפיר חל עליו ע"י שהתפלל, אבל בני הבית אמאי יהיו אסורים.

ויש שטענו עוד לדחות דברי הפרי מגדים (ס"ט) דבאמת כמעט רוב השנה אינו מקדים להתפלל בערב שבת והיא מדלקת קודם תפילתו, חוץ מג' חדשים של ימות הקיץ שבו הוא מקדים להתפלל והאשה מאחרת הדלקתה אחרי תפילתו, ובזה גילה דעתו בתפילתו ברוב ימות השנה שמתפלל אחרי הדלקתה שדי לו בתוספת קדושת שבת בזמן קצר מזמן ברכו ואילך ואינו רוצה כלל שאשתו תקבל שבת בשעת ברכו כשהיא מקבלת שבת, אלא אדרבה רוצה שתקבל שבת מעת ההדלקה שזה הרבה זמן קודם תפילתו, וכל מה שמקבל שבת בימות הקיץ בימים הארוכים לא משום קדושת תוספת שבת הבורר בקרבו הוא עושה אלא מטעם שכבר עייף ויגע ולעול ולמשא עליו להמתין עד זמן האכילה, ואם כן למה בני ביתו מוכרחים לקבל שבת כשהוא מקבל שבת אם אינם רוצים (ע"י שו"ת אגרות משה ח"א סי' ל"ח, וע"י שו"ת באר משה ח"ב סי' ט"ו).

לדחות סברת הדוחים את דברי הפרי מגדים לנידון דין

ויש שכתבו לדחות סברא זו שבאמת אין האשה רוצה לקבל שבת ולכן אינה נגזרת אחר תפילת בעלה ואם כן אין לנו שום ראיה מדברי הפרי מגדים לעיל, שאפשר לומר שדברי הפרי מגדים שאין האשה נגזרת אחרי תפילת בעלה שרירים וקיימים, דמה נפק'מ מאיזה סיבה מקבלים שבת מבעוד יום, סוף סוף זה קבלת שבת לשם קדושת שבת גמורה וחלים עליהם כל ההלכות, ובכלל זה שהאשה נגזרת אחרי הבעל (ע"י שו"ת שבת הלוי ח"א סי' ל"ח אות ב').

הכרעת הפוסקים

ומצינו דעות הרבה בפוסקים לכאן ולכאן יש שכתבו שהאשה נגזרת אחרי תפילת בעלה ואסורה לעשות מלאכות מאז שהתחיל להתפלל (וכדעת הפ"ג שם, ומקרי"ח שם, קצוה"ש בדה"ש סי' ע"ה ה' ה' שבת הלוי שם, ע"י תשובות והנהגות ח"א סי' פ"ב), ויש שכתבו שאין האשה נגזרת אחרי תפילת בעלה ומותרת לעשות מלאכות ולהדליק הנרות אפילו אם כבר התחיל להתפלל (ע"י תורת חיים שם, וע"י שו"ת אג"מ שם מחלק בין אם הציבור קבלו שבת או לא, שו"ת מהרי" שטייף א"ח סי' מ"ב, שו"ת באר משה שם שמדינא אינה נגזרת אחר בעלה אבל נכון להחמיר).

ומסתיימת השולחן ערוך (שם ס"ט י"ז) נראה שאין האשה ובני ביתה נגזרים אחר תפילת הבעל הבית ממה דכתב "יש אומרים שמי שקבל עליו שבת קודם שחשכה, מותר לומר לישראל חבירו לעשות לו מלאכה", ולא פירש לחלק בין אם מצווה את בני ביתו לעשות מלאכה או אדם אחר שאינו מבני ביתו, ולכן אם מתפלל ביחידות אין האשה נגזרת אחרי תפילת הבעל הבית, אבל אם מתפלל בבית הכנסת קבוע שבו מתפלל תמיד דינו כקבלו הציבור את השבת שנפסק בשולחן ערוך (שם ס"ט י"ב) "אם רוב הקהל קבלו עליהם שבת המיעוט נמשכים אחריהם בעל כרחם" (ע"י משנ"ב שם ס"ק ב"א "וכן בעיר שיש בה בתי כנסיות הרבה אין אחת נמשכת אחר חברתה ואפילו אם באחת רוב, אבל אם עושה מניין בביתו אפילו מנין קבוע בטל אצל הרוב").

היוצא להלכה

מצינו דעות בפוסקים האם אשה ובני ביתה נגזרים אחרי תפילת בעל הבית, ולכן אסורים לעשות מלאכות כשהתחיל להתפלל קבלת שבת וברכו, או שאינה נגזרת ויכולה עוד להדליק נרות ולעשות מלאכות אפילו שכבר התחיל להתפלל, ולדעת הרבה אחרונים יש לחלק אם הוא מתפלל ביחידות שאינה נגזרת אחרי תפילתו ויכולה עדיין להדליק נרות עד זמן ההדלקה, ובין אם הבעל מתפלל בצבור שכולם נגזרים אחר תפילת הציבור וצריכה להדליק קודם שהתחילו הציבור קבלת שבת וברכו.

ביאור השאלה: בארצות שונות כגון בערי אירופה וכדומה דימות הקיץ ארוכים מהרגיל, ואינם רוצים להתחיל את סעודת השבת בשעה מאוחרת בלילה, יש הנוהגים להקדים להתפלל בזמן פלג המנחה, ויש לחקור האם האשה נגזרת אחר תפילת הבעל וממילא אסורה לעשות מלאכות, ואינה יכולה להדליק הנרות רק לפני התחלת הציבור את תפילת קבלת שבת, או שיוכלה להדליק את הנרות אף שכשכבר חזר בעלה מתפילת קבלת שבת (כשעדיין לא הגיע זמן הדלקת נרות).

הנימוק: והנה בנידון זה נשתברו הרבה קולמוסים, ולא יכולנו להעמיס את הכל על עמוד אחד, לכן אמרנו נלכה נא לאישי, ונפרט כמה מראי מקומות בעניין.

להוכיח דאין האשה נגזרת אחרי תפילת בעלה

יש שרצו להוכיח דאין האשה נגזרת אחר תפילת בעלה, ממה דאמרינן בגמרא (שבת כ"ג ע"ב) "דביתיה דרב יוסף הוה מאחרת ומדלקת לה (נר של שבת סמוך לחשיכה), אמר לה רב יוסף תניא לא ימוש עמוד הענן יומם ועמוד האש לילה מלמד שעמוד הענן משלים לעמוד האש ומעמוד האש משלים לעמוד הענן, סברה לאקדומה (בעוד היום גדול) אמר לה ההוא סבא תנינא (שונה אני) ובלבד שלא יקדים (ולא מינכרא שהיא של שבת) ושלא יאחר", ולכאורה יש להוכיח דאין האשה נגזרת אחר בעלה, דאי לא תימא הכי וכי עולה על הדעת שרב יוסף היה ממתין לקבל שבת סמוך לחשיכה, בוודאי היה מקבל שבת הרבה לפני חשיכה ואם כן הייתה מחוייבת לקבל שבת ולהדליק הנרות כשבעלה רב יוסף קיבל שבת על עצמו, ולישנא דגמרא "הוה מאחרת ומדלקת לה" משמע שכן היה נוהגת ואיך עשתה כן, אלא על כרחך דאין האשה נגזרת אחר בעלה.

וכן יש להוכיח ע"פ מה דכתב בשלטי גבורים (שבת כ"ג ע"ב אות ד) על מה דאמרינן בגמרא (שם) 'בלבד שלא יקדים ולא יאחר', 'נראה לי שמכאן סמכו לשגר תינוקותיהם מבית הכנסת לבתייהם להשמיע הדלקת נר בזמנה לפני אמור ש"ן ברכו שהוא קבלת קידוש היום, ולא יקדימו להדליק קודם תפילת המנחה ולא יאחרו תפילת מעריב', חזינן דרך כדי שלא יאחרו הנשים את תפילת מעריב שהוא סמוך לחשיכה הוצרכו לשלוח תינוקותיהם להשמיע זמן הדלקת הנרות, הא בלאו הכי אם היו הציבור מתפללים בעוד היום גדול לא היו משגרים תינוקותיהם לביתם להודיע לנשים שידליקו הנרות, שמע מינה שאין הנשים נגזרות אחר בעליהם בקבלת שבת.

דעת החוות יאיר ופרי מגדים שנגזרת אחרי בעלה

ובאמת כבר כתב במקור חיים לחוות יאיר (שם ס"ט י"ז) "מי שקיבל עליו שבת מותר לומר לישראל חבירו לעשות לו מלאכה, נראה לי דווקא לישראל שאינו ברשותו משא"כ עבדו ושפחתו וכל שכן בנו ובתו הגדולים הסמוכים על שלחנו ואשתו שהם טפלים לו וכולם נאסרו מיד שקיבל בבית הכנסת שבת וכי ומי שירצה לפקק בזה עכ"פ יודה בבנו ובתו הקטנים ועבדו ושפחתו הכנענים שאסור לצוות להם ואפלו יעשו מעצמם צריך למחות כי מיד שקיבל שבת קאי בלא תעשה כל מלאכה אתה ובנך וגו' ואפלו שורו וחמורו וצריך להזהיר בני הכפרים על זה", וכן כתב בפרי מגדים (שם מ"ז ס"ק א').

סברת התורת חיים לדחות דברי הפרי מגדים

ובספר תורת חיים (שם ס"ק מ"ז) דוחה דברי הפרי מגדים "ולענ"ד מסעיף י"א מוכח דתקנת חכמינו ז"ל היא שע"י תפילת הציבור מקבלין שבת כל הציבור כמו שהיו בתקיעות בימי חכמינו ז"ל, רק הבית יוסף למד מהטור שגם יחיד שמתפלל מעריב חל עליו קבלת שבת, וכמו שכתב בשולחן ערוך (שם) "אע"פ שלא התפללו הקהל עדיין אם קדם היחיד והתפלל של שבת מבעוד יום חל עליו קבלת שבת ואסור בעשיית מלאכה, ואפילו אם אומר שאינו רוצה לקבל שבת", אבל מהיכי תיתי לומר יען שגדול הבית התפלל חל גם כן

קריעת צמר גפן (וואט"ע) כדי להניחו באזנו

יב. אסור לקרוע חתיכת צמר גפן כדי להניחו באזנו, משום אסור מחתך שבו", [ואין בו משום רפואה, כיון שרק מונע את האויר הקר להיכנס לתוך אזנו (ע"י שו"ת מהרש"ג ח"ב סי' קכ"ז)].

פתיחת בקבוקי פלסטיק בשבת

יג. ידוע פלוגתת הפוסקים אם מותר לפתוח הכיסוי (טויסט קעס) של בקבוקי פלסטיק בשבת, יש אומרים שמותר לפתוח אותו בשבת, כיון שכבר נגמר צורת הכיסוי קודם שמשמין אותם על הבקבוק, ויש אומרים דיש להחמיר מלפתחו בשבת י.

ליישר מזלג או קיסם כדי שיוכל לחצוץ שיניו בקל

יד. כתבו הפוסקים דאין ליישר מזלג או קיסם כדי שיוכל לחצוץ שיניו בקל, דיש בו משום מלאכת מחתך (דעת גדולי הפוסקים).

ומה שקורע במקום ההוא אינו אלא משום דנוח לו לחתכו שם. יא. ע"י שו"ת מהר"ם בריסק (ח"ג סי' ל"ה אות ב'), והטעם בזה כיון שמפקדים על המדה שלא יהיה גדולה מדאי כדי שיוכל להיכנס לתוך אזנו, ויש שכתבו דאפילו אם אין בו משום מחתך מ"מ אסור משום אסור תיקון כלי, כיון דנעשה דאיו לו על ידי הקריעה דבלא שייחוח לא יוכל להכניסו לתוך אזנו חייב משום מכה בפטיש. יב. דיש סברה לומר דיש בו משום תיקון מנא דאף שהיה ראוי לכסות בו כלי קודם שהושם על הבקבוק, מ"מ אחר שמניחים אותו על הבקבוק מתפשטים השיניים שבו מתחת המקום הרחב שבבקבוק, ואי אפשר להשתמש בו עד שישברנו וישאר חלק התחתון שבו על הכלי ושוב יש בזה משום עשיית כלי, וכן יש אומרים דיש בו משום מחתך כיון שמפקדים לקרוע במקום המסוים דווקא כדי שיוכל לפתחו אחר כך בקל, ע"י שו"ת דברי משה סי' י"ז, וע"י בתשובה י"ח שמביא דעת מנח"י והגרש"א שאוסרים.

ברכת מזל טוב

לידידנו המסור למען המערכת בכל עת ועונה

הגאון רבי משה יוחנן זינגער שליט"א

לרגל השמחה במעונו בהולדת נכדתו למז"ט

בת אצל חתנו הרה"ג ר' משה יצחק ב"ר זוננער שליט"א

י"ה"ר שירונה הרבה נחת ממנו ומכל יוצ"ח

הודעה חשובה

לחברי ורבי הכוללים בעזרתו ית' ניתן להשיג ספר החדש 'לב הלכה' על הלכות טהרה

שנתחבר ע"י הדומ"ץ הרה"ג ר' שמואל בנימין זינגער שליט"א

במספר טלפון 0733571976 שלוחה 7

בברכת התורה

מפעל 'שונה הלכות' לחיזוק לימוד הלכה לבני השיבות בארה"ק